

Valtioneuvoston asetus

hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 36 §:n 5 momentin ja 37 §:n 5 momentin nojalla:

1 §

Hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen laatiminen ja toimeenpano

Sen lisäksi, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (612/2021), jäljempänä *järjestämislaki*, ja tässä asetuksessa säädetään hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta, yhteistyösopimusta laadittaessa on otettava huomioon, mitä siitä säädetään:

- 1) terveydenhuoltolaissa (1326/2010);
- 2) sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetussa laissa (615/2021);
- 3) sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetussa laissa (616/2021).

Tarvetta muuttaa yhteistyösopimusta on arvioitava ainakin, jos sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia tavoitteita muutetaan.

Hyväksytty yhteistyösopimus on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle kuukauden kuluessa sen voimaantulosta.

2 §

Harvoin tarvittava tai erityisen vaativa sosiaali- ja terveydenhuolto

Järjestämislain 36 §:n 3 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja harvoin tarvittavia tai erityisen vaativia sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä ja palveluja, joista yhteistyösopimuksessa on sovitettava, ovat ainakin:

- 1) vaativimpaan lastensuojeluun ja muihin lasten, nuorten tai perheiden vaativimpiin palveluihin sisältyvän tarkoituksenmukaisen sosiaalihuollon varmistaminen;
- 2) vaativimmat moniammatillista osaamista ja yhteistyötä edellyttävät vammaispalvelut;
- 3) mielenterveyslain (1116/1990) 19 §:ssä tarkoitettu rikoksesta syytetyn ja 22 §:n 3 momentissa tarkoitettu rangaistukseen tuomitsematta jätetyn kehitysvammaisen henkilön erityishuolto hänen tahdostaan riippumatta;
- 4) erityisen vaativien asumispalvelujen edellyttämän asiantuntijatuen ja osaamisen varmistaminen.

Yliopistollista sairaalaa ylläpitävä hyvinvointialue vastaa yhteistyösopimuksen valmistelun ja toimeenpanon koordinaatiosta 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa.

3 §

Koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan yhteensovittaminen

Sen lisäksi, mitä järjestämislain 36 §:n 3 momentin 7 kohdassa säädetään, yhteistyösopimuksessa on osana mainitussa kohdassa tarkoitettua strategista suunnitelmaa ja sen toteuttamista sovitettava:

1) yhteistyöalueen hyvinvointialueiden koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan ja sen toteuttamisrakenteita koskevien tavoitteiden yhteensovittamisesta, yhteistyöstä ja työnjaosta toiminnan sisällössä ja sen toteuttamisrakenteissa sekä toiminnan yhteensovittamisesta koko yhteistyöaluetta tukevaksi kokonaisuudeksi ottaen huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet;

2) yhteistyöalueella toimivien sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetussa laissa (1230/2001) tarkoitettujen sosiaalialan osaamiskeskusten toiminnan ja tavoitteiden yhteensovittamisesta koko yhteistyöaluetta ja hyvinvointialueiden toimintaa tukevaksi kokonaisuudeksi;

3) menettelytavoista, joilla ohjataan hyvinvointialueen tehtäviin kuuluvaa tutkimusta sekä tutkimuksen tulosten hyödyntämistä yhteistyöalueen hyvinvointialueiden toimintaan;

4) keinoista, joilla luodaan edellytykset yhteistyöalueen hyvinvointialueiden ja yhteistyöalueella koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa harjoittavien tahojen yhteistyölle sekä yhteiselle osaamistarpeiden arvioinnille ja ennakoinnille.

Yhteistyösopimuksessa on lisäksi sovittava yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen tehtävistä yhteistyöalueen hyvinvointialueiden välisen työnjaon koordinaatiossa, ohjauksessa ja neuvonnassa 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tehtävissä.

Pohjois-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueiden tulee sopia yhteistyöstä saamenkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämisessä ottaen huomioon järjestämislain 33 §:ssä tarkoitettu Lapin hyvinvointialueen valtakunnallinen kehittämistehtävä sekä sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (1411/2001) 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettut tehtävät.

Kaksikielisten hyvinvointialueiden tulee sopia yhteistyöstä ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kehittämisessä ottaen huomioon järjestämislain 33 §:ssä tarkoitettu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valtakunnallinen kehittämistehtävä sekä sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua ruotsinkielisen sosiaalialan osaamiskeskuksen tehtävät.

4 §

Yhteistyö sähköisissä palveluissa ja tietojärjestelmissä

Sen lisäksi, mitä järjestämislain 36 §:n 3 momentin 9 kohdassa säädetään, yhteistyösopimuksessa on sovittava niistä sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisistä palveluista sekä asiakas- ja potilastietojen käsittelyssä käytettävistä tietojärjestelmistä, joiden kehittämisessä ja käytössä tehdään yhteistyötä. Yhteistyösopimuksessa on lisäksi sovittava julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 5 §:n mukaisen tiedonhallintamallin sekä mainitun lain 12 – 17 §:ssä tarkoitettujen tietoturvasuostojen yhteensovittamisesta.

5 §

Häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautuminen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen toiminnan järjestäminen

Yhteistyösopimuksessa on sovittava sosiaali- ja terveydenhuollon varautumisen ja valmiuden osalta:

1) hyvinvointialueiden yhtenäisestä valmiussuunnittelusta yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän ohjaamana;

2) hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon resurssien käyttämisestä, ohjaamisesta ja johtamisesta yhden hyvinvointialueen voimavarat ylittävissä häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa;

3) yhteistyöalueen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiutta ja varautumista ohjaavan ryhmän perustamisesta ja toiminnasta;

4) järjestämislain 51 §:ssä tarkoitetun sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen rakenteista ja toimintatavoista siten, että valmiuskeskukset toimivat valtakunnallisesti yhtenäisellä tavalla ja voivat tarvittaessa tukea tai korvata muiden yhteistyöalueiden valmiuskeskusten tehtäviä.

Hyvinvointialueiden valmiussuunnittelusta ja valmiussuunnitelmien sisällöstä säädetään hyvinvointialueiden varautumisesta sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteisiin annetussa valtioneuvoston asetuksessa (/).

Kaikki yhteistyöalueen hyvinvointialueet osallistuvat valmiuskeskuksen ohjaukseen yhteistyösopimuksessa sovittavalla tavalla.

Yhteistyösopimus valmistellaan tässä pykälässä tarkoitettujen tehtävien osalta yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa siten, että yhteistyösopimukset perustuvat valtakunnallisesti yhtenäisiin periaatteisiin ja muodostavat valtakunnallisesti yhtenäisen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuden ja varautumisen kokonaisuuden.

6 §

Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän tehtävät

Edellä 2 §:n 2 momentissa ja 3 §:n 2 momentissa yliopistollista sairaalaa ylläpitävälle hyvinvointialueella osoitetut tehtävät hoitaa Etelä-Suomen yhteistyöalueella Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä yhdessä siten, että HUS-yhtymä vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 5 ja 7 §:n perusteella järjestämisvastuulleen olevaan terveydenhuoltoon kuuluvista tehtävistä.

7 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2023.

Helsingissä 2.3.2023

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen

Hallitusneuvos Erkki Papunen